

SI - 133

Total No. of Pages : 3

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, January - 2023

ECONOMICS

DSE - E72 : Economics of Development (Special Paper - VIII)

Sub. Code : 75632/79577

Day and Date : Wednesday, 04 - 01 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.
  - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternatives. [5]

- a) The process of increasing the real per capita income of a nation in the long run is called _____.
- i) economic growth
  - ii) economic development
  - iii) economic revolution
  - iv) none of these
- b) The concept of economic development is related to _____ countries.
- i) developed
  - ii) undeveloped
  - iii) developing
  - iv) all of the above
- c) _____ means the development achieved without compromising our ability to meet the needs of future generations while meeting our current needs.
- i) Sustainable development
  - ii) Institutional development
  - iii) Qualitative development
  - iv) None of these
- d) _____ is the main occupation of an undeveloped economy.
- i) Fishing
  - ii) Agriculture
  - iii) Industry
  - iv) Trade
- e) According to Ricardo, national income is the output of land, capital, labor, and _____.
- i) Industry
  - ii) Agriculture
  - iii) Technology
  - iv) None of these

P.T.O.

SI - 133

[15]

Q2) Write short notes on (Any Three):

- The Rosto's economic development stages.
- Human capital.
- Indicators of economic development.
- The vicious cycle of poverty.
- Factors affecting economic development.

Q3) Write detail answers on any two of the following.

[20]

- Explain the definition and difference between economic growth and economic development in detail.
- Explain Myrdal's Back wash effects and Spread effects theory.
- Explain in detail the role of government in the economic development of undeveloped countries.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
  - उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
  - आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा.

[5]

- अ) दीर्घकाळात राष्ट्राचे वास्तव दरडोई उत्पन्न वाढण्याच्या प्रक्रियेला ..... म्हणतात.
i) आर्थिक वाढ	ii) आर्थिक विकास
iii) आर्थिक क्रांती	iv) यापैकी नाही
- ब) आर्थिक विकास ही संकल्पना ..... देशांशी संबंधित आहे.
i) विकसित	ii) अविकसित
iii) विकसनशील	iv) वरील सर्व

क) आपल्या वर्तमानकालीन गरजा पूर्ण करताना आपल्या पुढील पिढ्यांच्या गरजा पूर्ण करण्याच्या क्षमतेला बाधा न येऊ देता साध्य केलेला विकास म्हणजे ..... होय.

i) शाश्वत विकास	ii) संस्थात्मक विकास
iii) गुणात्मक विकास	iv) यापैकी नाही

ड) अविकसित अर्थव्यवस्थेचा ..... हा प्रमुख व्यवसाय असतो.

i) मासेमारी	ii) शेती
iii) उद्योग	iv) व्यापार

इ) रिकार्डोंच्या मते, राष्ट्रीय उत्पन्न हे भूमी, भांडवल, श्रम आणि ..... फल असते.

i) उद्योग	ii) शेती
iii) तंत्रज्ञान	iv) यापैकी नाही

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) रोस्टोच्या आर्थिक विकासाच्या अवस्था.
- ब) मानवी भांडवल.
- क) आर्थिक विकासाचे निर्देशक.
- ड) दारिद्र्याचे दुष्टचक्र.
- इ) आर्थिक विकासावर परिणाम करणारे घटक.

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा. (कोणतेही दोन)

[20]

- अ) आर्थिक वाढ आणि आर्थिक विकास यांच्या व्याख्या सांगून त्यामधील फरक सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) मिर्डालचा प्रतिसारक व विस्तारक परिणाम सिद्धांत स्पष्ट करा.
- क) अविकसित देशांच्या आर्थिक विकासातील शासनाची भूमिका सविस्तरपणे विशद करा.

❧❧❧